

ren, at det vil være hensigtsmæssigt, om der blev givet lettere adgang til at idømme udeblivelsesdomme, og vil ministeren i bekræftende fald oplyse, hvilke sager der kan være tale om, og i benægtende fald begrunde, hvorfor ministeren ikke mener, det er hensigtsmæssigt?»

Supplerende svar (14/5 97)

Justitsministeren (Frank Jensen):

Ved den foreløbige besvarelse af 13. februar 1997 af spørgsmålet redegjorde Justitsministeriet for adgangen til at afsige udeblivelsesdomme m.v. i civile sager.

For så vidt angår straffesager blev det oplyst, at Justitsministeriet ville indhente en udtalelse fra rigsadvokaten. Denne udtalelse foreligger nu.

Ifølge retsplejelovens § 934, stk. 1, kan retten afsige udeblivelsesdom, hvis tiltalte udebliver uden oplyst lovligt forfald, når der ikke under sagen er spørgsmål om højere straf end bøder, og omstændighederne ikke findes at tale herimod.

Denne bestemmelse anvendes i meget vidt omfang, og rigsadvokaten har oplyst, at sagerne normalt ikke giver anledning til problemer.

Endvidere kan der i medfør af retsplejelovens § 847, stk. 3, afsiges udeblivelsesdom,

- 1) når tiltalte er undvejet, efter at anklageskriftet er forkyndt for den pågældende,
- 2) når tiltalte efter at være mødt ved sagens opråb har forladt tingstedet uden rettens tiladelse,
- 3) når der under sagen alene er spørgsmål om ubetinget frihedsstraf i 6 måneder eller derunder, konfiskation, retlighedsfrakendelse eller erstatning, og tiltalte har givet samtykke til sagens fremme,
- 4) når der under sagen alene er spørgsmål om ubetinget frihedsstraf i 30 dage eller derunder, konfiskation, førerretsfrakendelse eller erstatning, eller
- 5) når forhandlingen skønnes utvivlsomt at ville føre til tiltaltes frifindelse.

Det er en forudsætning for afsigelse af udeblivelsesdom efter § 847, stk. 3, nr. 4, at der er sket forkyndelse for tiltalte personligt, jf. retsplejelovens § 163, stk. 2.

Bestemmelsen i § 847, stk. 3, nr. 4, blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 369 af 18. maj 1994. Formålet med bestemmelsen var at udvide adgangen til at afsige udeblivelsesdomme i

straffesager med henblik på at opnå ressourcebesparelser.

Det fremgår af en undersøgelse, som rigsadvokaten foretog ved udgangen af 1995, at bestemmelsen på dette tidspunkt kun var anvendt i begrænset omfang.

Rigsadvokaten har bl.a. til brug for besvarelsen af nærværende spørgsmål indhentet udtalelser fra statsadvokaterne om anvendelse af bestemmelsen. Det fremgår af denne undersøgelse, at bestemmelsen i 1996 er anvendt sjældent og i nogle politikredse slet ikke.

Om baggrunden for den begrænsede anvendelse henviser rigsadvokaten bl.a. til, at det forhold, at tiltaltes udeblivelse ikke kan tages som udtryk for, at han erkender forholdet, findes at vanskeliggøre anvendelse af reglen, at kravet om personlig forkyndelse gør, at det kan være meget ressourcekrævende at anvende reglen, samt at nogle retter over for politimesteren har givet udtryk for, at reglen ikke bør anvendes i voldssager. Endvidere oplyses det, at tiltalte i mindre kredse stort set altid møder, og der er derfor ikke behov for at iværksætte behandling efter bestemmelsen.

Rigsadvokaten anfører, at hvis bestemmelsen skal kunne anvendes i et omfang, der kan medføre ressourcebesparelser, må der efter hans vurdering ske en ændring af reglen. Ændringen skal bestå i, at tiltaltes udeblivelse tages som udtryk for, at han erkender forholdet, at kravet om personlig forkyndelse i retsplejelovens § 847, stk. 4, jf. § 163, stk. 2, opgives, at kravet i retsplejelovens § 731, stk. 1, litra i, om obligatorisk forsvarerbeskikkelse ændres, således at der ikke nødvendigvis sker beskikkelse i visse sager om spirituskørsel, og at strafferammen udvides til f.eks. fængsel i 3 måneder.

Justitsministeriet vil bl.a. på baggrund af rigsadvokatens forslag overveje, om der er grundlag for at ændre de betingelser, der er fastsat for at anvende reglen i § 847, stk. 3, nr. 4.

Det kan i øvrigt oplyses, at det fremgår af årsstatistikken for retterne for 1996, at der blev afsagt udeblivelsesdomme i 21.000 sager, svarende til, at ca. 25 pct. af samtlige afgjorte straffesager i 1996 blev afgjort ved udeblivelsesdom.

Justitsministeriet er ikke i besiddelse af oplysninger om, efter hvilke af de ovennævnte regler disse domme er afsagt, men det må antages, at næsten alle dommene er afgjort efter reglen i retsplejelovens § 934.